

вбачає такий підхід придатним до «глобального управління конфліктами», а отже, можливим у застосуванні щодо війни, яку веде РФ проти України [2].

Україна, вочевидь, зробить пріоритетом економічну співпрацю і розширення своєї дипломатичної присутності у Південно-Східній Азії. Дмитро Кулеба вже оголосив про плани відкрити посольство на Філіппінах і встановити дипломатичні відносини з Папуа-Новою Гвінеєю.

До речі, міністром закордонних справ нещодавно там став етнічний українець – Джастін Ткаченко, який народився в Австралії. Два міністри домовилися підписати договір про дипломатичні відносини.

Список використаних джерел:

1. Liu, Hong, and Guanie Lim. 2019. «The Political Economy of a Rising China in Southeast Asia: Malaysia's Response to the Belt and Road Initiative». *Journal of Contemporary China* 28 (116): 216-231
2. Reilly, B. (2017) An elephant's graveyard? Democracy and development in East Asia, *Government and Opposition*, 52(1): 1-22
3. Stubbs, R. (2014) 'ASEAN's leadership in East Asian region-building: Strength in weakness', *Pacific Review*, 27(4): 523-541. 517-40
4. Yu, Hong. 2017. «Infrastructure Connectivity and Regional Economic Integration in East Asia: Progress and Challenges». *Journal of Infrastructure, Policy and Development* 1 (1): 44. doi:10.24294/jipd.v1i1.21
5. Yusuf, S. and Nabeshima, K. (2009) *Tiger Economies Under Threat* (Washington, DC: The World Bank).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-51>

Уварова О. О.

*кандидатка історичних наук, доцентка,
доцентка кафедри суспільних наук,
Одеський національний медичний університет*

МІЖКУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ В ІСТОРІЇ ОДЕСИ ЯК ФАКТОР ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСТА

Деякі останніх десятиліть в історичній науці помітне місце займають дослідження «національних історій» міст Півдня України [1]. Безумовно, строкатість населення регіону вплинула на розвиток одного з популярних туристичних міст – Одеси. З моменту свого заснування

воно приваблювало багатьох внутрішніх переселенців та іноземців. Поліетнічність Одеси є вже хрестоматійною тезою, подекуди навіть міфологізованою та перебільшеною, а інтерес до етнічного минулого міста став однією з головних рис розвитку сучасної туристичної справи.

У розпал туристичного сезону стабільно до п'ятірки екскурсій містом входила єврейська тематика разом, наприклад, з «Оглядовою», «Одеськими двориками», «Архітектурними прогулянками», «Молдаванкою». Наприкінці XIX ст. іудаїзм в Одесі сповідувало 138935 осіб, «єврейську мову» як рідну визнали 124511 осіб – майже третина тогочасного населення міста [3, с. VI-VII]. Згідно з Всеукраїнським переписом населення 2001 р., євреї становили 12380 (1, 23 %) міських мешканців [2]. І хоча статистика свідчить про різке зменшення кількості одеських євреїв, що пов'язано з періодами лихоліть та процесами репатріації, флер фаршированої риби і граматичних конструкцій в мові одеситів й досі вабить туристів на прогулянки. Лише необхідно розставити нові акценти: показати Одесу як місто, мешканці якого доклали зусиль до відродження єврейської державності та формування сучасної культури. З Одесою пов'язані імена Леона Пінскера, Мордехая Лілієнблюма, Менделе Мойхер-Сфоріма, Хаїма-Нахмана Бяліка, Володимира Жаботинського та багатьох інших [5].

Навпаки, нечисленна, але діяльна грецька громада Одеси також внесла певний колорит до культурної картини міста. Дивно, що грецька тематика, пануючи в краєзнавчих дослідженнях, не є поки що знаковим туристичним маршрутом в Одесі. У XIX ст. греки володіли торговими домами, які відігравали значну роль в економічному розвитку українських земель. У 1814 р. грецькими патріотами була створена в Одесі таємна організація «Філікі Етерія», що поставила своєю задачею підготовку збройного повстання проти Османської імперії. Грецька Свято-Троїцька церква є найстарішою храмовою спорудою в Одесі і становить релігійну та історичну цінність. У топоніміці міста присутні Грецька площа, Грецька вулиця, Маразліївська вулиця, вулиця Інглезі, Грецький парк.

Цікаво, що за деякими відомостями, греки мешкали тут ще за часів османського панування – у турецькій фортеці Хаджибей, на місці якої було збудовано Одесу [4]. «Коли Одеса була Хаджибеем» – таку назву може мати екскурсійний маршрут, що розповідатиме про турецьке минуле регіону. Це складне завдання, враховуючи, що локацій того часу майже немає.

В історії Одеси можна також виокремити польську, караїмську, німецьку, італійську сторінки тощо. Важливим завданням для всіх дотичних до туристичної сфери є популяризація української тематики.

Безліч адрес, пов'язаних з видатними письменниками, громадськими діячами, науковцями, артистами, створюють з Одеси помітне місце в історії розвитку української культури.

Зберігаючи свою ідентичність, представники різних етносів поступово налагоджували контакти між собою, проходили асиміляцію, втрачали прив'язку до своєї групи, поринали в урбанізаційні процеси, створюючи одеський колорит. Поліетнічна спадщина міста – це не лише історичні відомості та пам'ятки архітектури, це ще й гастрономічні уподобання. Автентичні одеські страви – це перехрестя традицій багатьох народів, кожен з яких привніс характерні інгредієнти та рецепти приготування морепродуктів, м'ясних та овочевих страв, солодошів. Гастротуризм вже стає популярним напрямком на півдні Одеської області в Бессарабії, поступово розвиток ресторанної справи створює такі умови в Одесі. Важливо, що заклади також часто мають етнічне спрямування – грузинська, східна (турецька, арабська, єврейська), італійська кухня тощо.

Отже, екскурсійні маршрути на тему міжкультурних комунікацій можуть стати одним з факторів туристичного потенціалу Одеси. Цікавими вони будуть і для самих одеситів, які мають певне етнічне походження, і для туристів з інших регіонів України та з-за кордону. Популяризація таких туристичних маршрутів буде сприяти духовному взаємозбагаченню та комунікації.

Список використаних джерел:

1. Константінова В. «Національні історії» поліетнічних міст південноукраїнського фронтиру імперського періоду. *Місто: історія, культура, суспільство. Е-журнал урбаністичних студій*. 2016. № 1. С. 207-218.
2. Одеса в цифрах. Офіційний сайт міста Одеса. Режим доступу: <https://omr.gov.ua/ua/odessa/data/> (21.11.2022)
3. Первая всеобщая перепись населения Российской Империи 1897 г. Т. 47: Город Одесса / Под редакцией Н. А. Тройницкого. Издание Центрального статистического комитета Министерства внутренних дел. СПб, 1904. 196 с.
4. Прошлое и настоящее Одессы. Ко дню столетия г. Одессы (1794 – 1894) / Репринтное издание. М., 1991. 48 с.
5. Путеводитель по еврейской Одессе / Е. Каракина, А. Мисюк, А. Розенбойм, М. Рашковецкий. Одеса, 2008. 88 с.